

1. GAIA: BIGARREN MUNDU GERRAREN OSTEKO NAZIOARTEKO ORDENA BERRIA. (1945-1950)

. Komunitatea vs Gizartea

KOMUNITATEA	GIZARTEA
<ul style="list-style-type: none">- Batasun naturala- Egoteko modua- Integrazioa- Balio konbergenteak (Berdintasuna azpimarratzekoak)	<ul style="list-style-type: none">- Batasun artifiziala- Izateko modua- Parteen batura- Balio dibergentea

Espainia nazio moduan XIX mendean sortu zen.

Balio batzuk (komunitatetik edo gizartetik haratago) unibertsal bihurtu dira → Giza eskubideen aldarrikapena.

. Estatua, Nazioarteko Zuzenbide-subjektu bezala

. Westfaliako hitzarmena (1648) → Nazioarteko sistema modernoa sortu zen.

Westfaliako hitzarmena Osnabrücken eta Münsterren 1648an sinaturiko bake itun multzoa da. Itun hauen bitartez, *Germaniako Erromatar Inperio Santuko Hogeita Hamar Urteko Gerra (1618–1648)* eta *Espainiar Inperioa eta Zazpi Herbehere Batuen Errepublikaren* arteko Laurogei Urteko Gerra (1568–1648) amaitu ziren.

Westfaliako Bakea lehenengo biltzar diplomatikotzat hartzen da, eta Europa zentrolean ordena berria sortu zuen, subirotasun nazionalean oinarritutakoa.

Han, Estatu modernoek ezaugarri nagusiak edo definitzen dituzten printzipioak ezarri ziren:

- Populazioa ← Mugak ezartzen dira. Nor da euskalduna eta nor ez?
- Lurraldea lurraldetasuna ← Autonomia
- Subiranotasuna ← Nork daukan potere politikoa. Espainian biztanleria osoak dauka subiranotasuna, parlamentuan kokatutakoa.
 - Goiko kamera → Senatua
 - Beheko kamera → Parlamentua

. Estatua vs Nazioa

- Estatua → Irizpide arrazionalak
- Nazioa → Sentimendua

Westfaliako hitzarmena ere Nazioarteko Zuzenbidearen aurrekaria izan zen.

. **Nazioarteko Zuzenbide publikoa** → Estatu arteko harremanak erregulatzen dituen araudiak biltzen ditu (Ridruejo). Honekin batera, Hitzarmenak, nazioarteko akordioak, ohar diplomatikoak eta protokoloak barne hartzen ditu.

. **Testuingurua → II. Mundu Gerra ondoren**

- **Deskolonizazioa:** II Mundu Gerra ondoren Europak garrantzia eta indarra galdu zuen, bai ideologikoki bai fisikoki. Hortaz, potentzia izatetik ahultasun egoera horretara pasa ziren Europako herrialdeak. Horregatik, eremu asko deskolonizatu ziren, momentu horretara arte "gizon zurien" menpe zeudenak. [Prozesu hau Nazio Batuen Sistemak martxan jarri zuen, kolonialismoari amaiera emateko helburuz. Batez ere kolonialismo europarrarekin amaitzeko, bereziki Afrika eta Asiako hainbat herrialdek independentzia nazionala lortzea eraginez.](#)
- **Banaketa:** Gerraren ondorioa bi herrialdeen arteko areriotasuna izan zen. Bi eredu sozial, politiko, ekonomiko eta kultural nagusitu ziren munduan, haien artean guztiz kontrakoak zirenak. ← [Polarizazioa eman zen, kasu honetan mundua sistema bipolar batera eramaten*](#).
- Ereditu bakoitzaren buruan herrialde bat zegoen:
 - Amerikako Estatu Batuak (AEB) → Kapitalistak
 - Sobietar Errepublika Sozialisten Batasuna (SES) → Komunistak

Egoera honen ondorioa **Gerra Hotza** izan zen.

. **AURREKARIAK**

. **Yaltako bilkura:** Bigarren Mundu Gerrako Aliatu nagusien arteko bilera izan zen, Yalta hirian (SES), 1945ko otsailean. AEBak, Erresuma Batuak eta Sobiet Batasunak parte hartu zuten. Franklin D. Roosevelt atzerrira atera zen azken aldia izan zen.

La **conferencia de Yalta** fue la reunión que mantuvieron antes de terminar la [Segunda Guerra Mundial](#). Suele considerarse como el comienzo de la [Guerra Fría](#).

El acuerdo oficial estipulaba:

- La declaración de la Europa liberada, es decir, que ya no necesitaban seguir en estado de guerra, permitiendo elecciones democráticas en todos los territorios liberados.
- Una conferencia en abril en San Francisco para organizar las [Naciones Unidas](#). Se concibió la idea de un [Consejo de Seguridad](#) para la ONU, y se acordó que la [RSS de Ucrania](#) y [RSS de Bielorrusia](#) tuvieran escaños independientes en la ONU.
- La cuestión de los crímenes de guerra quedó pospuesta.
- Las decisiones sobre las fronteras de [Italia](#) con Yugoslavia y [Austria](#) se pospusieron, así como las concernientes a las relaciones entre Yugoslavia y [Bulgaria](#) y otros temas.

. San Frantziskoko bilkura: *Tras las conferencias de Dumbarton Oaks y Yalta, se convocó el 25 de abril de 1945 una Conferencia en San Francisco para instituir una nueva Organización de las Naciones Unidas que sustituyera a la Sociedad de Naciones.*

Delegaciones de cincuenta países, representadas por sus ministros de asuntos exteriores y en algún caso por sus jefes de gobierno, se reunieron en un ambiente de confianza y esperanza, pese al reciente fallecimiento de Roosevelt, el inspirador de la ONU.

La conferencia fue abierta por Edward Stettinius, secretario de Estado y jefe de la delegación norteamericana, y debatió durante dos meses sobre la base del borrador aprobado en Dumbarton Oaks. Finalmente la Carta de las Naciones Unidas fue aprobada por unanimidad el 25 de junio y firmada solemnemente al día siguiente.

. Postdameko bilkura: Bigarren Mundu Gerrako Aliatu nagusien arteko bilera izan zen, Alemaniako Potsdam hirian dagoen Cecilienhof jauregian egin zena, 1945an. Bertan parte hartu zuten herrialdeak Sobietar Batasuna, Erresuma Batua eta Ameriketako Estatu Batuak izan ziren; izan ere, hiru herrialde horiek Ardatzeko potentziak garaitu zituzten aliatuen artean boteretsuenak ziren. Batzar honetan biltzartu ziren hiru herrialde horietako buruzagiak Iosif Stalin, Winston Churchill (gerora Clement Attlee) eta Harry S. Truman izan ziren.

Tratatutako gaiak:

1. Garaitutako Alemaniako administrazioa
2. Poloniako gerraondoko mugak
3. Austriako okupazioa
4. Ekialdeko Europako Sobietar Batasuneko leku politikoa
5. Pazifikoko gerra

Alemaniaren kasuan, Nurenberg-eko Epaiketa habian jartzea erabaki zuten.

Alemaniako eta Austriako etorkizuna zehazteko lau potentzia handien ordezkariak (AEB, SESB, Britainia Handi eta Frantzia) batzorde bat osatu (Kontseilu Aliatua) zuten 5 "d" direlakoak habian jartzeko

- Desmilitarizazioa,
- Desnazifikazioa
- Deszentralizazioa,
- Desindustrializazioa
- Demokratizazioa.

Los "Tres Grandes" tras culminar la derrota de la Alemania nazi se reunieron en Potsdam, en las afueras de Berlín, del 17 de julio al 2 de agosto de 1945 para concretar la suerte del vencido.

. Egitura kapitalista ezartzen: 1944ko uztailaren 22an "Bretton Woods"-eko Hitzarmenak sinatu ziren. [Bigarren Mundu Gerraren ostean munduko moneta eta finantza sistema arautzeko egin ziren. Helburua mendebaleko diru politikara oreka eta segurtasuna ekartzea zen, eta hartarako dolarra hartu zen erreferentziazko dirutzat, urre patrioarekiko aldaezina zena.](#)

1. Nazioarteko Diru Funtsa

2. Munduko Bankua
3. Arantzelei eta merkataritzari buruzko akordio orokorra (GATT)

Hiru horiek bilera horietan dute jatorria.

Horrela, Nazioarteko Egitura ekonomikoa finkatu zen.

. Helburuak:

- NDFk dolarra urre patrioaren oinarrituta ontza urre bat /35\$
- Monetaren Bihurgarritasunerako egokitzapena
- Parekotasuna mantentzeko estatuen esku-hartzea
- Ordainketa-balantza orekan mantentzea
- NDF(Nazioarteko Diru Funtza)k sistema berri horren bermatzailea izatea.

. NBEko egitura eta funtzionamendua

1945eko apirilaren 12an zendu zelarik, Roosveltek ezin izan zuen San Franciscozko Konferentzian parte hartu, ez ongietorria egin **Nazio Batuen Gutuna** izenpetzen zuten 50 herrialdeen ordezkariak (1945eko ekainak 26).

. Aitzindariak: AEB, Txina Popularra, Erresuma Batua, SESB

. Helburu nagusia nazioarteko bakea eta segurtasuna mantentzea da. Horretarako estatuen arteko eztabaidetan indarraren erabilpena debekatu egin zen, horren ordez konponketa baketsua sustatuz.

. Nola:

- Nazioarteko bakea eta segurtasuna mantentzeko → Neurri kolektibo eragingarriak hartzea bakearen aurkako mehatxuak saihestu eta ezabatzeko.
- Nazioen arteko adiskidetasun-harremanak sustatzea, eta munduko bakea sendotzeko neurri egokiak hartzea.
- Nazioarteko lankidetzak gauzatzea bai izaera ekonomikoa, sozial, kultural eta humanitarioan, gatazka desberdinetako konponbide bakarria lankidetzak dela erakusteko xedez.
- Nazioen ahaleginak eta helburu komun hauetara heltzeko gunea bilakatzea

Nazio Batuen Gutunaren arabera, 7.1 artikuluan hain zuzen, erakundeak sei organo nagusi ditu → **Horrek, egitura instituzionala finkatu zuen.**

1. **Batzarra, Batzar Nagusia:** urtero ohiko sai bat egiten du irailetik abendura arte, halaber inguruabarrek hala eskatzen duten bakoitzean saio bereziak egiten dira. Bere eginkizun nagusiak hauek dira:
 - Urtero Batzarreko presidentea hautatzen du.
 - Edozein gairen inguruan eztabaidatu eta erabakiak hartzeko ahalmena du eta Erakundearen beste organo guztien aholkulari lana egiten du.
 - Hurrengo gaien inguruan aritzen da: elkarlaguntza eta kooperazio internazionala, bakearen mantentzea eta desarmaea.

- Nazio Batuetako beste erakundeetako kideak aukeratzen ditu, baita kide berriak onartu ere, Segurtasun Kontseiluaren eta Idazkari Nagusiaren onespenerekin. Nazio Batuetako aurrekontuak onartzea. [Emango den dirua kontuan hartzen da.](#)
 - Neurriak har ditzake bakearen egonkortasunari mehatxu egiten deusan edozein egoeraren aurrean, edota bakea apurtu duten ekintzen ondorioz.
2. **Segurtasun Kontseilua** : nazioarteko bake eta segurtasuna mantentzearen arduradun nagusia da. 15 kide ditu, kide iraunkorrez SESB, AEB, Frantzia Erresuma Batua eta Txina, eta beste hamar iraunkor ez direnak. Kontseilu kide bakoitzak boto bakarra du, boto guzien balioa ez da berdina. Oro har erabaki garrantzitsuak onartzeko 9 kideren aldeko botoak behar dira, baina 9 aldeko boto horien artean kide iraunkorren aldeko botoak eman behar dira. [Hau da, bost kide horiek beto eskubidea daukate.](#)
3. **Nazio Batuen Gutunak Ekonomikoak eta Gizarte Kontseilua**
 4. **Lurralde Fiduziaroen Administrazio Kontseiluak** (1994ko azaroaren 1ean amaitu zuen ber lana)
 5. **Nazioarteko Justizia Auzitegia**. Nazio Batuen Organo judizial nagusia da, eta Hagan du egoitza
 6. **Idazkaritza**: Nazio Batuen eguneroko jardueraz arduratzen da.

. Gerra Hotza (1945-1989)

Amerikako Estatu Batuak eta Sobietar Batasuna bi potentzien arteko ez beliko enfrentamendu zuzena, 1947tik 1989ra iraun zuena, geroago haiek buru izan ziren bi blokeengatik hedatu zena. Horren ondorioz, nazioarteko harremanetako eredu berria sortu zen, sistema bipolarra deitutakoa.

. Gerra hotzaren ezaugarriak

- Balioak erreferentzia marko bezala: gerra ideologikoa → [Estatu batuek ideologia kapitalista defendatzen zuten, eta SESBk komunista.](#)
 - Liskar mundializatuak → [Koreako gerra, Vietnam, Palestina, Kuba...](#)
- Botereen hierarkia onartua
 - Sistema bipolarra → [Mundua bi blokeetan banandu zen, bata AEBk zuzendua eta bestea, SESBk zuzendua.](#)
 - Eragin eremuak
- Komunikazio eta koordinazio kudeatzeko mekanismoak
 - KRISIAREN KUDEAKETA
 - Ez belikoko zuzeneko enfrentamendua → [Gerra Hotzean ez zen bi potentzien arteko enfrentamendu armatu zuzenik egon. Hala ere, tentsio ikaragarria egon zen.](#)

- Politika kalkulatuaren elaborazioa → [Ez zen gerra belikoa izan, baizik eta politikoa.](#)
- Euste politika (containment) → [Enfrentamentu armatuak ekiditea.](#)
- Disuasioa
- Espioitza

. Blokeen eraketa:

Estos eran los principales motivos de la Guerra Fría, las sospechas injustificadas y el modo de vida de unos y de otros. Debido a esto, se crearon grupos postcomunistas y anticomunistas.

- *Eremu Kapitalista:*

. Marshall Plana → Para la **reconstrucción de Europa**, se llevó a cabo el **Plan Marshall**, en donde otorgaban líneas de crédito y generosas donaciones a los países europeos. **Estados Unidos**, sólo pedía, un poco de control por parte de ellos, mientras Europa crecía, económicamente.

. Demokrazia liberalak

. OTAN, Erakunde militarra (1949.) → OTAN → La organización constituye un sistema de [defensa colectiva](#), en la cual los Estados miembros acuerdan defender a cualquiera de sus miembros si son atacados por una [facción](#) externa. El cuartel general de la OTAN se encuentra en [Bruselas](#), [Bélgica](#), uno de los 29 Estados miembros de la organización que se extiende por [Norteamérica](#) y [Europa](#).

Con la aparición de la OTAN (Organización del Tratado del Atlántico Norte), parte del mundo se sentía más seguro. No era una alianza militar, sino de defensa. Varios países, contactaron entre ellos, para que. En el caso de que el asunto Estados Unidos – Unión Soviética, se les fuera de las manos, se comprometieron a defenderse mutuamente. De esta manera, Estados Unidos, junto a estos países, estaba cubierto y ellos, también. Incluía, hasta países europeos.

. Europako Erkidego Ekonomikoa (1957) →

- *Eremu Komunista:*

La Unión Soviética, fue testigo de cómo Estados Unidos estaba comprando armas atómicas, lo que les alertó, ya que se preguntaban, por qué iban a necesitarlas, tras el final de la Segunda Guerra Mundial. Temían el ataque del otro país, hasta el punto de

sospechar que se instalaban bases en Europa Occidental, para ser atacados por Estados Unidos.

. Kominform: Alderdi Komunisten Informazio Bulegoa →

. Herri demokraziak →

. Varsoviako Ituna, Erakunde militarra (1955.) → Sobietar Errepublika Sozialisten Batasunak diseinatuta, bere helburu nagusia 1949an osatutako Ipar Atlantikoko Itunaren Erakundea kontra egitea zen.

Por otro lado, la Unión Soviética, también creaba su propio equipo de defensa, designándolo como un Tratado de amistad, Colaboración y Asistencia Mutua. Se trataba de una colaboración militar, para contrarrestar la fuerza de la OTAN. Contaba con varios aliados.

Unión de Repúblicas socialistas soviéticas

República popular de Albania

República democrática alemana

República popular de Bulgaria

República socialista de Checoslovaquia

República popular de Hungría

República popular de Polonia

República socialista de Rumania

. COMECON(1949.) (Elkarren Laguntza Ekonomikorako Kontseilua) → [Alternativa al Plan Marshall. Sobietar Batasunak, beste herrialde komunista batzuekin batera sortu zuen erakundea izan zen. Helburua herrialde sozialisten artean truke ekonomikoak eta komertzioa erraztea zen. Erakunde honen bidez, SESBek diru- eta teknologia-laguntza erraztu zien bere Estatu sateliteei .](#)

Debido a las ideas tan diferentes que poseían **Estados Unidos** y la **Unión Soviética**, se crearon dos grandes bloques, en donde la Unión Soviética, con el **apoyo del ejército rojo**, controlaba los partidos comunistas y Estados Unidos, controlaba el resto del **mundo capitalista**, del hemisferio occidental, sin intervenir en el territorio soviético.

La división entre estos dos territorios, era tan profunda, que se les llegó a llamar “Telón de acero”.

. **Gerra hotzaren kronologia**

Gerra hotzak lau hamarraldi inguru iraun zuen, eta denbora horretan hainbat egoera desberdin eman ziren, une batzuetan tentsio handikoak, beste batzuetan askoz lasaiagoak.

- **Lehenengo Gerra hotza (1947-1953)**
 - Berlingo Blokeoa (1948-49)
 - Txinako Errepublika Demokratikoaren sorrera 1949.
 - Koreako Gerra (1950-53)
- **Bakezko bizikidetzaren (1953-1962)**
 - Berlingo harresiaren eraikuntza (1961)
 - Kubako Iraultza (1959) eta misilen Krisia 1962
- **Distentsioa (1962-1975)**
 - 1968ko ekainaren 1ean Nuclear Non-Proliferation Treaty
 - 1972an 1. SALT (Strategic Arms Limitations Talks)
 - 1973-75 Europako Segurtasunari eta Lankidetzari buruzko Konferentzia,
 - Vietnamgo gerra
- **Bigarren Gerra Hotza (1975-1985)**
 - 1973. urtean Yom Kupperrko gerra
 - 1979. urtean Afganistaneko inbasioa

Definizioa: GENOZIDIOA

Biltzar Orokorrak onetsi eta sinadura eta berrespenerako edo atxikimendurako irekia, 1948ko abenduaren 9ko 260 A (XX) ebazpenean. Indarrean jartzea: 1951eko urtarrilaren 12an, XIII. artikuluekin bat etorritik.

II. ARTIKULUA

Konbentzio honetan, genozidiotzat hartzen da jarraian aipatuko diren egintzetatik edozein, horiek egiten direnean nazio-, etnia-, arraza- edo erlijio-talde bat, oso-osorik edo zati batean, suntsitzeko asmoarekin.

- a) Talde bateko kideak hiltzea;
- b) Talde bateko kideen osotasun fisiko edo mentalari lesio-larriak egitea
- c) Taldea, hala nahita, ezartzea, oso- osorik edo zati batean, suntsiketa fisikoa ekarriko dion bizitza-baldintzen menpean;
- d) Taldearen barruan jaiotzak eragozteko neurriak ezartzea;
- e) Haurrak halaberrez lekualdatzea talde batetik beste talde batera

III ARTIKULUA

Ondorengo egintzak zigortu egingo dira:

- a) Genozidioa;
- b) Genozidioa egiteko elkartzea;
- c) Genozidioa egiteko zirikatzea, zuzenean eta jendaurrean;
- d) Genozidioa egiteko saiakuntza;
- e) Genozidioa egiteko sopikuntza

Definizioa: GIZARTERIAREN AURKAKO KRIMENAK

nurembergeko Nazioarteko Auzitegi Militarraren estatutuak eta auzitegi horren epaiak aitortutako nazioarteko zuzenbide-printzipioak berresten dituenak, eta 1966ko abenduaren 12ko 2184 (XXI) eta 1966ko abenduaren 16ko 2202 (XXI) ebazpenak, beren-beregi kondenatu dituztenak,

“alde batetik, biztanleria autoktonoaren eskubide ekonomiko eta politikoen urraketa eta, beste aldetik, apartheid-politika, gizateriaren aurkako krimenak direlako”

1998ko uztailaren 17an Nazioarteko Zigor Auzitegiak Erromako Estatutua onartu zuen eta bertan Gizadiaren kontrako krimenaren epigrafearen azpian jasotzen diren delituak zehaztu zituen:

“hilketak, deuseztatzea, esklabotasuna, deportazioa, bortxazko populazioaren lekualdatzea, espetxeratzeak edo nazioarteko itunen aurkako beste motatako bahiketak, tortura, bortxaketak, sexu-esklabotasuna, bortxazko prostituzioa, bortxazko haurdunaldiak, bortxazko antzutzeta edo antzeko sexu-bortxaketak, berezko notasuna duten taldeen aurkako jazarkundeak, pertsonen desagerpenak, apartheid krimenak.”

Eraso hauek sistematikoki populazio zibilaren aurka eramaten dira, egiten ari denaz kontzientzia erabatekoa izanik.

Fin de la Guerra Fría

La **URRS**, trató de mantener las relaciones comunistas lo máximo que podía, pero era un lastre para tantos países que estaban sufriendo la **profunda crisis**. Necesitaban un cambio de política, semejante al de Estados Unidos, Esta reestructuración se le llamó **Perestroika**. Muchos países aliados, comenzaron a **desligarse de la antigua Unión Soviética**. Al final, acabó desintegrándose, por lo que el Pacto de Varsovia, desapareció con ella.

Gracias al final de la Guerra fría entre **Estados Unidos** y la **Unión Soviética**, comenzaron las relaciones comerciales con el resto del mundo, de manera que **abrieron más los conocimientos, la cultura y la diversidad**.

La **caída del muro de Berlín**, fue el pistoletazo de salida al comienzo de las relaciones internacionales y al **final de la Guerra Fría**.